

EDINOST

Glasilo Slovenskega političnega društva za Primorsko

• V edinstvu je moč.

* EDINOST izhaja 2krat na teden vsak leto je 6 gld., za pol leta 3 gld., za četr leta dobivajo pri opravnosti in v trafikah v Trstu 6 kr. — Naročnina, reklamacije in inserate prejem

ste o poludne. Cena za vse Posamezne številke se števijo in v Ajdeščini po Tarante, »Nova tiskarna«.

Vsi dosti se pošiljajo Uredništvu via Tarante. Nuova Tipografia: vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Volitve v državni zbor.

III.

V nobenem slovenskem ali hravskem okraju ali kraju ne bode tako hude volilne borbe, kakor bode letos v Trstu. Smelo trdim, da celo nikder v Avstriji ne bode tako velikanske borbe, kakor bode v Trstu in sicer v III. volilnem razredu, v katerem voli IV. mestni razred in vsa okolica. Vsa Tržaška Iredenta in tudi mnogo takozvanih italijanskih patrijotov se je zaklelo, da hočejo vreči Nabergoja, kajti prevečkrat je on povzdignol svoj glas za pravice Slovencev, bodisi v Tržaškem mestnem, bodisi v državnem zboru, in to, da se po vsem svetu javi, da v Trstu prebivajo tudi Slovenci, to strašno peče naše Iredentarje, kateri se ničesa bolj ne bojé, nego tega, da njih bratje onkraj luže zvedo, da tukaj v Trstu prebivajo tudi Slovenci in taki Slovenci, kateri terjajo svoje narodne pravice. Ker pa so Iredentarji javno oklicali, da oni nočajo voliti za državni zbor, s čemer hočejo svetu kazati, da ne pripoznavajo državnega zabora, ter da se drže historične samostalnosti Trsta, prišli so na idejo, da osnujejo posebno pol. društvo pod imenom Concordia (naši ljudje ga imenujejo, kakor znano, Cikorija). Dobro so sleparji premislili, kajti v pravila društva so postavili točko, da društvo namerava v prvej vrsti napraviti mir mej okolico in mestom, da bode spoštovalo celo slovenski jezik; ali kar je še boljši lim za muhe, to je zagotovilo, da bode društvo prisrbovalo svojim udom službe.

V pravilih stoji tudi točka, po katerej obstoji društvo le iz občinarjev

in vsej občini pripadajočih, s tem se je hotelo indirektno reči, kakor tudi agitatorji za Cikorijo privatno in direktno povdarjajo ljudem, da bodo društvo gojilo domačinstvo in delalo za izgnanje onih Slovencev, ki še nemajo pristojnosti pod Trst. Vsled tega pa uže dobro znano geslo: »Fuori i Cranzi!«

Vsa ta nakana pa kaže le predobro irredentarski obraz, kajti domačinstvo Cikorjaši povdarjajo le proti Kranjecem, proti Italijanom in celo takim Italijanom, ki so podaniki ital. kraljestva, pa ne. Zuano je nadale, da so ustanovniki »Concordie«, namreč gg. Leopold Mauroner in dr. Angeli pravi Iredentari, možje, kateri Irredentarji imenujejo svoje stebre, da toraj ne zatajajo svoja stare politične vere zarad par okoličanov, katerim se hlinijo baš zato, ker so zapazili, da je tudi v okolici nekoliko moralno jasno in skarje.

Konečno je znano, da se tudi tržaški irredentarski magistrat veliko zanima za društvo Concordia. Vse to prejasno kaže, da so Irredentarji zdaj vse žile napeli, da bi okoličanom odvzeli vsak pravi zastop z namenom, da jih ščasoma poštujančijo, a uže zdaj v obljubljeno deželo poročajo, da Trst je čisto italijansko mesto, in da ono malo število Slovanov, katero je dosedaj dalo kaj o sebi slišati, nema niti več svojega zastopnika ni v mestnem, ni v državnem zboru. Tendenca je torej čisto jasna, a stvar peklensko dobro izmišljena. Dobili so naši Irredentarji tudi dovolj podligh duš mej Slovenci, kateri so se jim prodali in zdaj divijo v drobu lastnega naroda, kakor pravi strup.

Te uboge ljudi so na tak način demoralizovali, da je kar groza to popisovati, kajti z denarjem in z javnimi službami je pač lehko kupiti nekoliko ubozih, malo omikanih in v mestnem zraku uže nekoliko okuženih Slovencev, saj se s takimi manevri kupi celo velika gospoda, saj je skoraj vsa irredentarska stranka tržaška sestavljena iz ljudi, kateri računijo z mestno mošnjo. Kdo se bode torej čudil prostemu človeku, ako podleže takim zapeljivcem, ki imajo v rokah ssknjo in škarje?

Stvar je torej jako ozbiljna, namen nasprotnikom je na razpolaganje mestna uprava, oni imajo še druge vire. Voditelji Tržaških Slovencev pa nemajo na razpolaganje drugačega, nego pošteno srce in iz tega kipečo prepričevalno besedo; s to se branijo na vse kriplje; ali zavest, da delajo za pošteno stvar, daje jim pogum, s katerim bi šli celo v vsako nevarnost; oni danes gladajo tukaj mogočnej Irredenti pogumno v obraz, in delajo z vso eneržijo, da odkrivajo sleparske nakane ter odbijajo strašne napade, ki se vrše te dni. Okoličani so pokazali pri shodi, ki so se vršili zaporedoma, da so večinoma še zvesti svojej materi Slavi, in da so še zdrava veja na močnem deblu. Cikorija je v pravih možeh okolice vzbudila le še več ljubezen do svojega naroda, in nadejati se je, da postane uprav zdaj narodno živenje mej Slovenci v Trstu in okolici še živahnejše. Ali pri vsem tem nismo mi Slovenci zmage v III. volilnem razredu tako gotovi, kakor smo bili pri zadnjih volitvah v drž. zbor pred 6. leti. Magistrat je na razpolaganje Cikorije in magistratima

v rokah suknjo in škarje. Kaj namejava magistrat, pokazalo se je pri sestavljanju volilnih imenikov. Več tednov so se ti volilni imeniki delali pod ključem v anagrafičnem uradu; v dotedne sobe ni smel ves čas nobeden zahajati, nego sami oni možje, ki umejo imenike sestavljati po irredentarsko.

Te dni so prišli imeniki za mestne volitve na dan, v teh so vpisani le taki volilci, ki so meščani in imajo pravico voliti v mestni, oziroma deželnem zbor. Ali za državni zbor imajo pravico voliti tudi vsi drugi davkopalčevalci, ki sicer niso pristojni v Trst, pa tukaj imajo posestva, ali tukaj izvršujejo kako obrt ali kako rokodelstvo. Ti se zovejo konsorti, (podružniki). Tudi imenik teh je na pravil magistrat, toda ni ga razposlal, ampak kedor ga hoče videti, mora iti na magistrat, mora torej imeti časa dovolj, in še potem je prašanje, ako pride na vrsto.

Ali ne zadosti na tem, mi smo imenike pristojnih in podružnikov pregledali in našli, da je v okolici izpuščenih najmanj 4 do 500 dobrih volilcev, mej tem, ko je vpisanih vse polno takih ljudi, ki ali nemajo nobenega posestva in so takozvani magistratovi postopači. V četrtem mestnem razredu so tudi izpuščeni mnogi Tržaščani, dobri posestniki, ter vpisani ljudje, ki so ali v progranstvu zarad irredentarstva, ali pa so umrli, ali pa nemajo čisto nobenega posestva.

Najlepše pa je glede takozvanih konsortov. Znano je, da je v Trstu gotovo kakih 3 do 4000 rokodelcev in malih obrtnikov, potem prodajalcev in malih trgovcev, ki vsi plačujejo

odpravila, izroči se mu tudi škatlj, katera se mu pa danes bolj težka zdi nego včeraj. Odpre jo in začuven v vesel zagleda v njej polno bliščecih cekinov. — To mi pa bodo moji sovaščani nevoščljivi; spejali jih hočem še enkrat na led! — misli si in krene proti svoje vasi.

Kmetje so ga pričakovali, zbrani sredi vasi pod lipo; kadar prejde on k njim, počaka jim škatlj polno cekinov in jim reče: — Zažgali ste mi hišico in menili, da ste me s tem uže uničili, ali glejte, kako draga se prodaje pepel na tujem.

Tudi zdaj sklenejo nevoščljivi kmetje narediti kakor njih sosed in vsa vas je tisti večer pogorela. Drugi dan hitre kmetje pobirat pepel in naložiti si vreče na rame korakajo po poti, po kojih je dva dni prej pošiljili njih sosed, kateri se jim tudi zdaj roga in skriva posmehuje.

Drugi dan je bila nedelja; naš kmet se je zjutraj sočinil na blagodejnih spomladanskih žarkih ter gledal dolj v vas, da kamor se je še tu pa tam kadilo. Žalostno je bilo res pozorišče ter žal mu je skoraj bilo, da je svoje sosede tako operharil, ali vsaj mu niso privoščili pošteno živeti, ubili so mu edino kravico, koja mu je dajala vsakdanjega mleka, s katerim se je preživiljal pro lajajoč ga in nakuplajoč potrebnega živeža. V tem ko je on to premišljeval, prišrvi za njim tolpa kmetov s paladičami in palicami v rokah ter ga jamejo šeškati in tepti, da je bile joj. Ubogi kmetje so izkupili za pepel lastnih hiš namenito škatlj cekinov, vsak po desetic ali dvajsetico, zato so prišli tako razbeljeni ter udrihalo po svojem sosedu, potem pa ulekli na most, ki je bil sredi vasi čez globoko reko postavljen, da ga v vodo vrzejo, naj bi tam notri utonil in jih ne sleparil več.

Ko se drugi dan naš kmet od grofa

Predno to storé, zavežjo ga v vrečo in neso na most. Zadnja ura je uže bila ubogemu kmetu, ko zavzoni v cerkvi k maši. — Pojmo prej k maši! — rečejo vsi skupaj — potem ga loputnemo v vodo. — Vsi gredo v cerkev, le kmeta pusté na mostu v žaki. V času ko so kmety bili pri maši, gnat je nek mož čdo volov po mostu in naš kmet jame tedaj se oglašati iz vreče zdihajoč: — Oh, kako budem jaz papež, ker ne znam niti pisati niti brati!

Mož z volovi se ustavi in praša kmeta, ki je v žaki zdihoval, zakaj tam zavezani leži, in ta mu pripoveduje, da je bil izbran za papeža, ali ker se je branil sprejeti to veliko čast, ne znajoč niti čitati niti pisati, zavezali so ga v to vrečo, da ga siloma naredé za papeža. — No — pravi mu mož — ako sam nočete papež biti, pustite mene v žaki, jaz rad postanem, ker znam dobro pisati in brati. Kmet odvezan od moža z voli, izleže iz vreče in vanjo zleže oni mož, zahvaljujoč se kmetu, kateri vzame njegovo palico in grene čedo volov na pašo.

Kadar kmetje pridejo od maše, tečejo na most in ko bližu žaki pridejo: vzdignejo ga in čez mostno ograjo v globočino Štrbunknejo. Tako je mož bil pomaziljen za papeža.

Kmetje oddidejo veseli, da so se sleparske njih sosedne iznebili, in kenejo na svoja posestva gledat, kako dreve in trte poganjajo. Tam pri cesti na županovem pašniku je pasel nekdo čedo volov. Hitro tečejo, da ga odpode, ali vsi osupili in prestrašeni se ustavijo: — Ali ni tam kmet, katerega smo prav zdaj v vodo vrgli? In kdo mu je dal tako čedo volov? To je coprolik, zapisan hudičul — in jeli so se prekriževati — ne imejmo z njim

nobenega posla več, ker vgonobil nas je napol in lahko nas popolnoma unič.

Ko jih zapazi, gre jim kmet naproti in jame z sladkimi besedami tako le prigovarjati: — Ljubi moji, Bog je pravičen in ne zapusti dobrega človeka nikoli. Vi ste me v vojo vrgli, ali glejte čuda! Izpod vode sem seboj pripeljal to-le čelo živine; vi je tudi prav nič nemate, pod vodo jo je pa premnogo. Taki voli, biki in krave so pod vodo, da jih je lepo gledati! nočem vam slabega, ampak želim vam, da si jih tudi vi preskrbite, če tudi niste vi dozdaj drugega iskali, nego meni škočovati. Pojetje tedi tudi vi pod vodo in izberite si potrebne živine!

Nevoščljivi sosedje pozabivši, da so ubožega kmeta malo poprej mislili umoriti, pa so namesto njega v vojo vrgli ubožega čredarja, slušali so ga koj. Pridsedni v vas zbero se pod lipo ter se jamejo uže prepirati, kdo se prvi potopi v vojo, kajti prvi najlepšo živino odbera. Naposlid so oločili, naj prvi gre župan in k malo potem se vsi skupaj napotne na most.

Prvi toraj je imel v vodo skočiti vaški župan; ta se prekriža in Štrbunk! v vojo je. Ko pod vodo zgine, slišalo se je na most; b'k, b'k, župan je namreč ustal odpiral, da bi druge klical na pomoč, v tem mu je pa voja silila v grlo in moril jo je požirati. — Vidite, ljubi moji, pravi cerkev starešina, kmet je imel prav; župan uže odbla za-se najlepše bike in govor se sabo: b'k, b'k; hitimo za njim, kajti, ako ne, pobere sam vse. — Potem skoči in v vojo in za njim vsi ostali. Tako je posljal ubožni ali premeteni kmet svoje sosedje iskat bikov pod vodo, pred kolier se pa niso še zlaj povrnoli.

davek in torej imajo pravico voliti za državni zbor. Magistrat pa je takih davkoplačevalcev le 640 vpisal mej volilce in mej temi večinoma ljudi, kateri so dobro poznani na magistratu. Kaj je nek temu uzrok? Ti takozvani mali ljudje so skoro sami Slovenci, Slovencem pa je treba pravice kratiti.

Faktum je ta, da je moralno društvo Edinost delati na vse kriplje, da je v osmih dneh kolikor le mogoče posredovalo reklamacij. In res oddalo se je te dni samo od te strani okolo 1100 reklamacij izpuščenih volilcev za mestni in za državni zbor. Reklamiralo se je tudi od drugih strani, in kadar bodo volilni imeniki popravljeni, bodo gotovo imeli ves drug obraz, nego jih imajo danes. To vse naj svetu kaže, kako brezobzirno postopa naš magistrat, ki je zavetje one uže znane svojati. (Dalje prib.)

K zavednosti!

Nova doba, čas probujenja in boja za obstanek je nastopil v zadnjih letih za nas Slovence. Doba službovanja in robovanja pod krvniškim gospodarstvom oholih tujev, nasprotnikov in zatiralcev našega naroda se je spremenila v mišljenje za svoj obstanek; tudi Slovenec ni zadnji na svetovnem polju, tudi njemu pristeje pravice, katere uživajo drugi narodi v polnej meri, tudi on ima svojo domovino, katero ljubi nad vse, svoj milji jezik, v katerem ga je sladka njegova mati učila spoznavati in moliti večnega Stvarnika, zato ima tudi on pravico biti trajen boj proti zatiralcem svojim, proti onim, ki od povsod nanj zijo in ga hočejo požreti.

Zarja na slovenskem polju je pred leti jela svitati in probudili so se nam možje, ki so v svetju unemi oznanjevali svojim bratom čas probuditve iz dušnega spanja, kazoč jim, da tudi slovenski, že tudi majhen narodč, proti drugim velikanim, lahko živi in deluje, izpodbadali so ga k probuditvi, k zavesti svoje narodnosti in našli so se možje, katerim so se oči odprle, kateri so spoznali, v kakoj otanci čmē, kako malo so se brigali do tedaj dosegli to, kar jim je po božjem in človeškem pravu odmerjeno, jeli so delovati skupno in složno in dosegli so dosedaj vsaj nekaj. Vsaka stopinja naprej je veselila vsakega rodoljuba v srce in sam si je prizadeval na en ali drug način narodu koristiti, požuril se tudi druge k zanimanju do tega, kar je narodovega, unemati in enako dela pravi rodoljub še dandanes.

Tudi pri nas v Trstu so se nahajajo in se še nahajajo taki možje, ki skrbe in se trudijo ljudem dokazati, da ni vse eno, je li nas drugi narodi se »ščavo« nazivajo, nam šolo s tujim učnim jezikom vsilujejo, z nami v tujem, nam neumljivem, jeziku uradjujo in dovedlj so nekatere do spoznanja svoje neved osti in zaspanosti, da so se potem jeli tučioni pečati za narodno stvar. Ali, žalibote, še nismo prišli do one meje, nismo še na onej stopinji zrelosti, na katerej bi se sedaj morali nahajati; spominjam se sicer, da smo sinovi majke Slave, aline spoznavamo vsi, dajenaša sreča le od naše zrelosti odvisna, sliši se namreč še mnogakaterega, ki mesi, da lahko brez svojega jezika živimo in nekako brezupno drvimo v naročje drugemu jeziku, drugim šegam, na limanice gredo nekateri naši bratje tujcu, ki gleda le na naše raznoredjenje in pogubo.

Res, da se to sedaj ne godi v istej meri, kakor nekdaj, vendar pa niso tudi sedaj redki možje, ali figura-možje, ki se iz jednega ali drugrega, večkrat ničevema uzroka, trgajo od svoje narodnosti in družje vrsti naših zatiralcev. To se je pokazalo vlasti v zadnjem poteganju smradljive Cikorje proti nam in našim pravicam — Cikorje ki je narejena iz zmesa tržaških Lahonov, sinov avstrijskega (?) društva »Progress« ki zmirom po Italiji vzdihuje, kakor bi tej neblažene Škornjici še našega Primorja kot zadnjega bleka manjkalo — in drugih sinov majke Slave, tržaških okoli-

čanov, koji so se dali vanjo vpisati, upajoči sasi zasluga ali boječ se ga izgubiti. Trdga kamenja po mestnem tlaku ne bode Furjan, compatriot od gospode na magistratu, menda vendar tolkel, ko še komaj vleče zdrpaljeno metlo po istem tlaku! Ne bojte se teden za borni svoj zaslужek!

In pa, je-li menite, da se bodo zmirom enako godilo? To je le lahonska premetnost in potubnenost, liki krotkim ovčicam vam se sedaj prikazujo in se vam dobrikajo: »buon giorno, buon uomo; come va con i suoi campi ecc. Tako vam govore premetenci, le da vas za se pride in potegno na led. Malo časa mine in vse bodo po starem: moštvo de ščavo, rozzo in enake psovke ti bodo vedno blažila potrpa tvoja ušesa, ki bi morala usnjata biti, da te ne razrde in ne hujskajo proti tem potuhnencem, ker dohajale bodo iz ust prav onega Italjančiča, ki ti je pred meseci vse dobro voščil in mnoge obete delal; vse je pa debela mast, prazna pest!«

Italjančič, ki te je tako lepo znal za nos voditi, odurnejši ti bodo in zatiral te tem bolj ko bodo v njegovej moči, kot Turek obupano »rajo. Človek, rekel bi, ne ve skoraj sam, česa hočejo ti Nemci in Lahi in oni, koji se dado od teh voditi? Ko se ena ali druga dolgo zaželena reč doseže, konec je naše želje, ali tem ljudem ni za resnico nikoli zadost. Ne le da imajo v našej občnej domovini najpopoljnije pravice, vzlasti pa Lahi, katerih ne bi v Avstriji smeli uživati večih mimo nas, kajti glede števila so mnogo manjši od nas: siti so in presiti; zato ne poznajo hvaležnosti do vlade, ki jih preveč pita, zato rijejo proti njej in hujskajo še druge državljanje, sejoč nemirnost in upor! Ko so uže v vodi do grla, kličejo te na pomoč in ko jim roko ponudiš, da se rešijo, ulečajo še tebe v vodo, v propad.

Nezadovoljneži so ti in nesramneži, ki se z vsako najostudnejšo stvarjo okristijo za svoje malovredne in nesramne čine. To je kulturni in progress!

Ti zviti lisjaki, ki vendar dobro vedo ljudi v mreže loviti — nastavljajo svoje mreže uže nekaj časa našim okoličanom, kajih nekateri so se jih dali tudi premotiti. Ali kaj zato, ubogi, usmiljenja vredni kmet ali delavec ni čuda, da se je dal vloviti: upal si je zasluga, katerega v sedanjem času res pomanjuje; upal je, da ga bodo potem bolj spoštovali; bal se je, da ne izgubi bornega zasluga, katerega je morda pri enem ali drugem teh ljudolovcev imel; z eno besedo: preslepljen z obeti je hotel izdati svoje koristi in narodnost nevede v roke svojemu sovražniku, zatiralcu sv. vere, potuhnenemu liberalcu, ki spokopava vero in udanost v presvitlega našega vladarja.

Kdor izdaja tu okolo Trsta koristi tega mesta in bližnje okolice laškim liberalcem, progressistom — cikorjašem, nasprouje svojemu vladarju ter odobruje delovanje teh Lahonov v smoter, da se kedaj Primorsko priklopí lačnemu in brezvernemu kraljestvu onkraj velike adrijanske luže, ki gladno odpira svoje žrelce, da bi te dežele požrlo ter rešilo svoje brezverne in potuhnene misjonarje v Avstriji, kateri si na vso moč prizadevajo, da ne bi temu več daleč bilo. Ali ne boš pihal kaše, ne boš!

Predno mora naša desnica popolnomoma omahnoti in predno se mora kri prelivati, nego se to poskusi.

To je tedaj smoter delovanja in pospeševanja laške narobe kulture in iz tega se stoprav vidl, kako neprevidnost in neumnost, da, greh proti narodu in državi učini oni, ki laške skomine podpira in za ničev razlog prodaja svojo čast, moštvo, kri in prepričanost. Take po vsej pravici zovemo figura-možje!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesarica in nadvojvodica Valerija ste se 11. t. m. iz Heidelberga vrnila na Dunaj.

Shod treh cesarjev se zopet preklicuje, a pri vsem tem se utegne vender le od neke strani zanj delati, sicer ne bi se tvest tako stalno ponavljala. (Za poslednjo trditev

Na Dunaji se pri volinem gibaju opazujejo čudne, žlostne, prestolnemu mestu sramotne prikazni. Kaže se mej volilci toliko spridenost, da se oglašajo za denar, da hočejo voliti onega, kdo več plati! In denarja na Dunaji ne bo manjkalo.

Ogerskega državnega zbornika je dobila hud udarec, zgubila je namreč vodjo, ker je Istoči iz njenega kluba stopil; z njim vred skoraj gotovo izstopijo tudi njegovi prijatelji in potem vsa stranka razpadne. Istoči je prišel v de narne zadrege, in pretende, da bogati judje to priliko porabijo ter se nad njim mašču jejo, primoralo ga je k istopu. Denar ima veliko moč, in ker so judje petični ljudje, zato je tudi velika njihova moč.

Vnanje dežele.

Mejnarodna zdravstvena konferenca v Rimu se prične 20. t. m.

Nemški državni zbor je 8. t. m. v nočnem glasovanju sprejel ves zakon o borbenem davku s tem dostavkom, da so menjidna plačila v inostranski veljavni in v inostranske kraje davka prosta.

V nemškem državnem zboru je 9. t. m. knez Bismark govoril zoper praznovanje nedelj, ker je to praznovanje škodljivo ljudskemu blagostanju. Ta govor je zelo neprijetno dirnol konservativce, ki so vsled tega sklenili, naj se razprava o tej zadevi odloži.

Turška vlada hoče prirediti svetovno razstavo. Kaj neki Turki razstavijo? Svoje haremeh?

Angleško-ruski razpor se počasi polega. Angleška vlada se umika, ker vidi, da bi je vojna z Rusijo bila jako nevarna in lakšo tudi pogubnosna. Pečejo jo tudi to, da bi v vojni ne imela nobenega zaveznika. Delala je pri Turčiji na to, da bi je ta odperla Dardanele, da bi nje vojno brodovje moglo po prebrežji črnega morja mesta rušiti in drugo škodo delati, a Turčija je to zahtevanje odbila. Tudi nemška in avstr.-oger. vlada ste Turčiji priporočali, naj Dardanel nikakor ne odpre, in tema se je pridružila še francoska vlada, kar je Angleži hudo dregnoli. To se vidi iz tega, da je Salisbury v angleški zgornjej zbornici 8. t. m. opazil, da Angleška po berolinske pogodbi ni dolžna ravnat se po Sultanovem ukazu, ako bi na njega pritiskala kaka druga vlada, naj Dardanel ne odpre. Na to opazko je odgovoril »Journal de St. Petersburg«, da je odpiranje in zapiranje Dardanele evropsko pršanje; i da nič ne kaže, da bi druge velevlastne istega menenja, kakor Salisbury, da bi Angleška imela pravico prodreti skoz Dardanele, ako bi katera druga vlada Sultan pred tem svarila. Zdaj sicer ni Salisbury na vladinem krmilu, zato se ni vredno o tem pričkati, vsekakor pa je čudno, da ima državnik o veljavi kake pogodbe take nazore. »Times« ad 9. t. m. poročajo iz Kalkute, da so tam vesti o mirnem pobogarji zbudile veliko nevoljo. Boje se, da Angleška ne zgubi čest; avfganska poročila dokazujojo, da omahovanje angleške vlade angleško veljavno pokopava; prvi del tega poročila ne utegne popolnoma resničen biti, drugi pa je gotovo resničen. — Ruski vladni časnik »Regierungsbote« pravi, da se meja določi po dogovoru obeh vlad, da je pa mogoče, da se kakemu vladarju prepusti razsodba o prepiru zastran razlaganja rusko-angleške pogodbe od 17. marca.

Gladstone je 11. t. m. v spodnjej zbornici reklo, da ne dvomi, da ruska vlada podpiše v Londonu skleneni dogovor glede avfganskega pršanja, žeti pa bi bilo, da se to zgodi še le potem, ko se mejai stalno določi. — Iz Kodanja pa se poroča, da ni res, da sti Rusija in Angleška prošili danskoga kralja, naj on pravdo razsodi.

V Italijanski poslanski zbornici je bila 8. t. m. dolga razprava o kolonijalnej politiki. Govorili so Cairoli, Crispi, Minghetti. Minister Mancini je potrdil prejšnje izjave. Depretis je v imenu vsega ministerstva izrekel, da je solidaren z Mancinijem ter naglašal veliko dobroto zvezze z Nemčijo in Avstrijo; ta zveza varuje mir, ki je zelo važen za Italijo, da izvrši notranjo vredbo. Ta zveza ni škodljiva interesi Italije ter je ne jemlje svobodnega gibanja. Tudi ni res, da je Italija zaveznicica, ne pa prijateljica. (Za poslednjo trditev

manjka dokazov). Ozbiljna vlada ne more odgovoriti na pršanje, kaj bo v prihodnje delala v Afriki (To je res, saj je mogoče, da Italijane iz Afrike spodē). Ona ima vendar trdno voljo, braniti čast in prapor dežele. Vladno postopanje se je napislo z 188 glasovi proti 97 odobrilo. S tem se je vladu izreklo zaupanje, a ne bila bi pametna, ako bi se na to preveč zanašala, italijanski parlament je kakor petelin na strehi, kaka nezgoda v Afriki, ali kaka druga dogodbica, pa se obrne na drugo stran in glasovalo bo 188 poslancev zoper, 97 pa za vladu. Tempora mutantur in z njimi Italijanska politika.

K Sudana dohajajo Angležem jako neugodne vesti, iz Dongole se namreč poroča, da se je napotil Osman Digma z več pričašči v Berber in berberski emir v Kartum po vojske, s katero napadeta Angleži pri Suakimu. — »Standard« je te dni pričaščil pismo nekega častnika iz taborja v Kurotu, ki je polno obupa. Častnik mej drugim piše to le: Strašno se nam godi. Vsi smo pod slabimi šatori in koče bo mogoče postaviti še le meseca avgusta, in tako razen teh ubornih šatorov nemamo nič, da bi se branili vročini, ki zdaj znaša 120 stopinj. Vsak dan nam prinese 24 ur telesne in duševne muke. Sedem naših ljudi je v zadnjih dvanajstih dneh umrlo za drisko, in če tudi smo še le pet tednov tukaj, uže imamo 150 bolnikov. Nesreča je, da nas v tej peklenškej deželi puščajo. Nič jih ne more izgovarjati. Živež je slab in mi smo vsi raztrgani, ker oblike še nismo dobili. Nobeden ne govorji, ne upa in ne misli nič druzega, nego da mora poginoti. Ako ostanemo tu še eno poletje, ne ostane nič, kar bi vredno bilo slamne bilke. Za božjo voljo, pište o tem, in pregovorite druge dopisnike, da to stvar omenijo. Dopisniki so vojakom najboljši prijatelji in kar njih ni več tukaj, vse se tajti in ni človeka, ki bi imel besedo za vojaka. Verujte mi, polovico izmej nas v malodneh um zgubi.

V angleški spodnjej zbornici je 11. t. m. Hartington naznani, da se angleška vojska proti koncu tega meseca umakne v Vadihalfo in Asuan; proti Kartumu vojska ne bodo prodirala. V Suakinu pa ostanejo angleški vojaki, dokler se angleška vlada ne pogodi s katero drugo velevlastjo, ki Suakin zasede.

Novi države ob reki Kongo vladar je, kakor znano, belgiški kralj. Za guvernerja je imenovan Stanley. Vlada se tako le sestavi: polkovnik Strauch, načelnik, notranje zadeve in vojna, Vanceevelde trgovina, Vanneus finance. Sedež ministerstva je v Bruslju.

DOPISI.

Sveti pri Komnu, 5. maja. (Izv. dop.). (Posnemanja vredno). Letos se je prikazalo zelo veliko pomladnih hroščev ali kebrov. Vidi se povsod, kako iz zemlje rijejo in množe se z vsakim dnevom. Škoda, ki jo delajo ti požeruhni po drevju, je očvidna, kajti listje, cvetje in mladi zarod vse vprek nam poklestijo. Znano je, da samice večjo škodo delajo od samcev, kajti samci o drugej polovici maja meseca poginejo, samice pa žro še nekaj časa dalje, potem pa se zarijejo v zemljo in ondukajo odložje svojo zaledo, kakih trideset in več okroglih jajec. Iz jajec se izvade linci, ki obgrizujejo rastlinam korenine in je izpodjedajo, da vsled tega vsehaj. Te linci so prave pravcate podjede in rastlinam veliko škodujejo, ker jim izpodjedajo korenine. Zato so tudi izdane posebne postave in naredbe, ki ostro ukazujejo županom gledati na to, da se kebri pobirajo in pokončujejo. Škoda, da se skoraj povsod take postave prezirajo ter ostanejo le na papirji in se dejansko ne izvrše. Učitelji bi lahko v tem mnogo storili. In zares zahvaliti se moramo komenskemu učiteljskemu osebju, kojem področju so izročeni naši otroci, da so kebrom napovedali vojno. Zaukazalo se je namreč v vseh razredih, naj otroci hrošče pobirajo in v šolo nosijo. Naši otroci zelo radi hrošče love ter jih učiteljsku donašajo, to delajo naši otroci še rajše, ker jim učiteljsko osebje daruje za vsakih sto hroščev po eno pero, svinčnik, pisalo, knjižico itd., kakor so nam otroci povedali, nabralo se je do zdaj, to je v osmih dneh, uže nad 50.000 (reci nad petdeset tisoč) hroščev.

Ti hrošči se branijo v komenskem šolskem vrtu v gnojnici, kajti tamkaj je s cimento sezidanjam jama za kompost, (mešani gnoj) in znano je, da hrošči z apnom pomešani dajo jako dober gnoj.

Ako pomislimo, da z vsako uničeno samo smo pokončali blizu trideset ogrev ali podjedov, lahko računamo, koliko podjedov je dosedaj pokončala in še pokonča komenska šolska mladina. Res vsa čast takemu učiteljskemu osebju, naj bi našlo mnogo posnemalcev!

Naša občina je postavila te dni sredi pokopališča lep kamenit spominek, ki stane 85 fr. vsem našim rajncim. Na precej vi sokein pedestalu stoji velik križ, a na pedeslaju so vdolbine besede: »Bog jim daj večni mir in pokoj!« Tudi to je posmenja vredno! —

Izpod Golca. 26. aprila. — Svet se je vrnola ljuba pomlad, krasno odicena, sadno drevje lepo cvete in uživamo prav lepe spomladanske dneve.

Za vinski trs je tudi kaj ugodno vreme, da bi vsaj v hodočasnam ljudi Bog postal dobro letino, ker osodopolna so bila prošla leta, vlasti za nas Kraševce, a star pregovor pravi: pomenljivo si sami, potem pomore nam tudi Bog!

Nek gospod dopisnik je v cenenem časopisu »Edinost« št. 32, v gospodarskih stvarih kaj dobro poročal o žvepljanji vinskih trsov, kar naj si vsak dobro zapomni, prav po tem način sem jaz za poskušnjo pred par leti žvepljal, in bili so vinski trsi potem jako zdravl ter dobili prav lepo barvo, kakor da bi bili pred dobro pognojeni.

Km.

Domače in razne vesti.

Saksomska kraljica Karolina je v nedeljo zvečer prišla iz Benetke v Trst, drugo jutro pa odpotovala v Abacijo.

Imenovanja. Poljedelski minister je imenoval namestnika gozdnega oskrbnika gozdnega vodstva v Gorici Maksimilijana Schweigerja za gozdnega oskrbnika. Koncipist deželnega namestništva v Trstu Rudolf pl. Ambreg je bil imenovan za zračnega okrajnega komisarja in Alojzij Lafcic za namestništvenega koncipista. — Stavbenega ureda praktikant Anton Haller je bil imenovan stavbenim pristavom za Primorsko.

Za veliko veselico društva

Edinost se delajo velikanske priprave. Trije dekoraterji uže pripravljajo kinč, potem se pripravljajo tudi umetni ognji in ljudje so začeli uže zdaj kupovati ustope. Prostora je pri »Aurori« za blizu 3000 ljudi, toda, ako bo lepo vreme, bo prostor še premajhen, kakor se more uže danes po vsem soditi.

Volticem IV. mestnega vojnega razreda naznanjam, da bode voltini shod v gostilni gledišču Fenice, in ne v dvorani vrta Rossetti. Začetek shoda ob 10 uru predpoludne.

Seja voltinega odbora za IV. okraj bode v četrtek popoludne ob 4. uri na praznik nebohoda v gostilni g. Jakoba Ferlige na Gredi, h katerej seji se vsi izvoljeni odborniki uljudno vabjo.

Za birmance. Ker je zdravje vis. čest, našega škofa, dr. Glavine tako slabo, da mora po nasvetu zdravnikov v kako kopej iti, zato se je birma odložila in bo še le v jeseni; dneve, kdaj se bo delila v posameznih župnjah, naznanimo o svojem času.

Občni zbor politič. društva

Edinost v 10. dan t. m. v Lindaru je bil najstajnejši mej vsemi dosedanjimi zbori. Toliko naroda se še pri nobenem ni zbral, kakor tu. Smelo trdimo, da je bilo nad 4000 ljudi. Uže na jutro se je pričel narod zbirati pred kolodvorom v Pazinu in ko je po ednajstjeuri dospel vlak, pozdravljen je pa narod došle prav navdušeno se živio-klic, tako da je tja v lahonsko gnezdo odmevalo. Na kolodvoru stopi došlo pevsko društvo »Zora« iz Urdele (36 pevcev) v krog in zapoje: »Kolo.« Narod je z velikim veseljem poslušal in zagotavljam vas, da je bil to krasen prizor. Še nijedenkrat se ni slovenska pesen tako krepko glasila, kakor prav danes in to v sredini tužne Istre. Gostje in odbor, na čelu g. Ivan Nabergoj, edšli so proti Lindaru, vasi dobre polure oddaljenej od Pazina. »Zora« je pa zopet pela koračnico za koračnico. Pred vas dospevši, pride naproti gosp. dr. Dinko Vitezic in več drugih odljihnih mož. Po vasi je bilo toliko naroda, da smo se komaj dajje pomikali, da si so ulice široke. Preudo smo se razšli, začrili so »Zora«. Še jedenkrat jedno pesen in potem smo se nekoliko okreplili. Kmalo po tretej uri se je pričel občni zbor. Gospod predsednik Ivan Nabergoj je v kratkih besedah napomnenil, čemu in zakaj se je ta občni zbor sklical. Preustavil je narodu gospoda Jurča, vladnega zastopnika ter zaklicjal caru trikratni »živio.« Z entuziazmom je narod sprejel ta pozdrav in grmejo je od samih živio-klicev, »Zora« je zapela nimno in ves narod jo je odkrit poslušal. Prešlo se je potem na dnevni red.

Prvi nastopi na oder gospod dr. Dinko Vitezic ter narodu razloži pomen državnoborskih volitev in pristavi, da ne bode o svojem delovanju sedaj poročali, ker je izdal posebno knjigo. Naglašal je, da se mora Istra osvoboditi navalov tujskega in

da mora postati svobodna. Vse kar je klaj bilo naše, zopet mora biti naše. Govornika je narod s takim navdušenjem pri končanju govora poziravil, da se je zemlja tresla.

O drugej točki je govoril g. prof. Mate Mandić. Navel je vse krivice, vse muke, ki jih mora narod hrvatsko-slovenski prenašati od strani »karnjelov.« Govornik je v istini tako živo nariral žitje ubogega Istrana, da se je človeku srce od žalosti krčilo, čuti vse te težave, ki jih trpi še danes naš narod v Istri.

Za njim je nastopil preprost kmetič iz Pazinskega polja ter govoril tako navdušeno, da se je marsikomu potočila solza, solza vročega sočutja. Bili so to momenti, ki se ne dajo popisati. Umeti jih more le oni, ki je bil navzoč. Potem je govoril še g. P. Peršič, ki je navduševal narod do samozavesti in krepko povdarjal sloga in ljubav meje seboj. S združenimi močmi dospemo daleč in le v edinstvu je mogče, da bode naš poslanec g. Dr. Dinko Vitezic zopet izvoljen.

O 2. točki dnevnega reda je govoril g. dr. Matija Trinajstič iz Krka, ter razložil narodu, kolike vrednosti so posojilnice in da bi se le z posojilnicami materialno stanje moglo zboljšati. Narod je pazno poslušal govornika in mu za njegov poduk biljako hvaležen.

Po končanem dnevnem redu se je g. Ivan Nabergoj najsrečje zahvalil narodu za tako mnogobrojen pohod in vzgleden red ter izrekel nado, da se bomo videli še v kakem drugem kraju Istre, na primer blizu Pulja. Razšli smo se potem vsak na svoj dom. »Zora« je pa pred odhodom na kolodvoru Pazinskega zapela še nekoliko krasnih zborov, katere ni poslušalo samo naše ljudstvo, temuč tudi Italijani, ki so mogli spoznati v tem napredek naših pevcev. Kakov vspet je imel ta občni zbor, pokaže se pri hodočasnih volitvah. Došli so telegrami iz teh lekrajev:

Iz Zagreba: Klub stranke prava, — Iz Trsta: Delalsko društvo. Polindarčenjak. Istarski Hrvati v Trstu. — Iz Kopra: Rođljubi v Kopru in okolici. Dolinski rođljubi. — Iz Krka: Krčki Hrvati. — Iz Cresa: Creski Hrvati. — Iz Baške: Dorđić Mahulja. Citaoničari. — Iz Lovrana: Berščki Hrvati. Rajmund Jelušić, Berščki župnik. — Iz Voloskoga: Ladinja. — Iz Matuljih: Kastavci. — Iz Brijescen: Mažgon.

Agitacija za Cikorijo je uže strašna. Odbornik tega društva Primožič, sedaj asistent v kamnolomu Poldetovem, dela na vse kripje, da ude temu društvu pomnoži. V ponedeljek v jutro korteševal je na ulici Torrente pri delalcih, ki popravljajo tlak za tramway. Vporabil je vse skrajne učenosti svoje publike glave, da bi bil nekega moža pridobil za svojo kuhišino. Mož je bil pa toliko prebrisani, da se mu ni dal preslepiti in mu vsako bedarijo, ki mu jo je hotel natvezti, oporekel. Le tisti, ki bode u »Cikorije«, zadejali službo v Trstu. Kranjce izzelenemo in dajali bomo zaslужek le okoličanom; tako Primožič. Na to mu očigovor priprosti delalec, da treba izgnati Furlane, potem še le njegove brate s Kranjskega. Primožič se je obregnol potem zelo surovo nad njim, dačel da on nič ne ve, in da mu je to bedarijo natvežil kak »Zoraš«, ali morda celo njihov učitelj, ki je cel revolucioner. Mož mu na to odgovori. Da njemu ni nijeden »Zoraš« ni jeden drug tega razložil, ampak da je on sam dovolj pameten, da ve ločiti, kaj namerava »Irredentarji Poldi in drugi njegovi tovariši.« Njihov namen je okolično poitaljančiti in jo tako počasi pripravljati za »irredentarstvo«, da bode imeli italijanski živelj večjo zaslombko, kadar bi bilo treba oddati Trst pod drugo vladu. Ali vi se, kako motitel Vse vaše nakane so prazne. Trst je in ostane avstrijsko mesto, naj se še tako trudi in ravnenci »Cikorija«, ker vrlada je uže sama spoznala nakane njihove.

Vsojamo si pa vprašati slavno društvo »Tramway«, ali je Primožič zato od istega društva plačan, da delalec po celi dve uramoti z agitacijo Cikorije, da s tem delo opuščajo? — Dobro bi bilo malo Primožič povprašati, kdo mu je dal zato poblastilo. Čas je, da se takim ljudem malo jezik okrajša. Mi ne moremo in ne smemo dopuščati tacih sleparij, ki so na kvar nam in državi samej. Napomenjeni Primožič, ko je došel od vojakov, bil je po duhu Nemec. Ali kmalo se je preobrnol v strastnega Slovence, tako da je vsacega delalca, ki je volil »irredentarja Cezarja, iz službe spodil. In danes, se je pa ta mož prelevil v Cikorijo. Slekel je svojo nemško-slovensko kožo in skočil v italijansko. Take elemente ima »Cikorija«, ki veljajo v naših očeh kot ničle. Slabo bi bilo, ako bi se kak okoličan dal preslepiti od tacih kameleonov, ki vse barve spreminjajo.

Nekoji delalci so tako nevoljni, ker jih pri delu moti, in rekli so, naj jih pusti z lepo v miru, ker drugače se ga znebijo na kak drug način. Pač z lepimi možmi se ima ponosati »Cikorija«, to so samo slavnati možje, ki jih veter preobrne, kakor potegne. Naj jih le imajo, mi jim jih privoščimo in jim vrhu tega še dober tek želimo. Hočemo si pa tega moža pri prički še ogledati.

Nesreča v tržaškem zalivu. Lloydov parnik »Milano«, ki je ponoči 8. t. m. odplovil izpred Trsta v Benetke, trči je včeraj Piran v avstrijsko-ugarsko ladijo »Nina«, ki se je potopila, vendar pa je »Milano« oči vse mornarje, ni pa mogel ladijo na plitvo spraviti, ker bila je tako poškodovana, da je bilo vse prizadevanje brez uspeha. Vzrok te nesreče je brezskrbnost kapitana pogreznene ladije, bila je namreč temna noč i na ladiji ni bilo svetilnic. Drugo jutro je Lloydov parnik »Trieste« našel in privlekpel pred Trst en doln pogreznene ladije, katere jambori molje iz morja. Da se vsled tega ne pripeti kaka nova nesreča, ukazala je pomorska gospodska, da se to mesto zaznamova z svetilnicami, dokler se pogreznene ladije mrtvo truplo ne odstrani. Lloydova ladija »Milano« je le malo poškodovana.

Tržaške novosti:

Vreme. Trije ledeni možje nam so prinesli zares led. Včeraj zjutraj ob šestih se je sodrga in vmes tudi toča bodo v sula in sula nad pol ure, da so še opoludne celi kupi po mestnih ulicah ležali. Ker je vstala tudi burja, nastal je toliko občutljivši mrz in batil se je, da poljskim priatelkom prinese škodo. Koliko je sodrga in toča škodovala, to nam še ni natanko znano, a škoda je veliko; po tržaški okolici je trto, ki je prav dobro kazala, skoraj popolnem uničila; po Krasu je na široko vzelna priatelje, posebno v divaškem okraju. Čujemo, da je toča po Furlanskem od Tržiča dalje vse pobila, na Gorškem pa je ni bilo, ker nemamo od tam nobenega poročila, le iz Komna smo dobili vest, da tam ni škodi.

Nesreča. Božjast je vrgla 24 letnega Henrika M. trgovinskega agenta doma iz Reke in je tako nesrečno padel, da se je zelo poškodoval na glavi, prenesti so ga morali v bolnico.

Samomor? Našli so v morji blizu pomola S. Carlo uže zelo segnjito truplo težaka Antona Kopper po domače »Toni del formaggio.« Nesrečnik se je brž čas sam končal, ker si je noge z preračnicami zvezal.

Nož. 29 letni težak Štefan B. je 44 letnemu Ferd. D. obo iz Trsta, zadnjemu dvakrat porinil nož v hrbet tako, da so ga moral v bolnico odvesti. Nipadovača so pa izročili oblastniji, da dobi zasluženo kazeno.

Pretep. V nedelo so se v nekej krčmi v Rojani, ko je bil ples, pričeli gostje pretepati, bižčas radi ljubosumnosti. Razobili so mnogo stvari in naposled gostilničarja Jakoba S., ki je hotel miriti, ranili pa desnej roki in desnem ledji, tako da so ga moral v bolnico.

Policijsko. Prijeli so 24letnega delavca P. in 21letnega Josipa G. obo iz Trsta, ker sta ranili 30letnega težaka A. Z. iz Rocola, ko je šel domov po reškej cesti. — Z-konskima Josipu in Antoniju Z. stanjujočim v ulici Golavka št. 203, so pokrali neznan tatovi uro in drugih reči v vrednosti 58 for. med tem ko sta ona dva v nekej krčmi pila. Prijeli so 27letnega težaka Josipa M. iz Trsta radi izgreda, za isto so priprili tudi Ivana D., angleškega mornarja, 59 letno Lojzo P., doma iz Chioze, ki po javnih lokalih gode in 35letnega Štefana B. iz Kočevja. — Zaprli so še več ponočnih razgrajačev in usmiljenih sester, ki so bile predobre.

Pri sedanjih porotah v Trstu se sodijo ti le kazenski primerljaji: 14. maja: razžaljenje česti po tisku, zatoženec Kirchhoff, tožnik Homero. 12. maja: vdeležitev hudodelstva ponarejanja denarja, zatožena Ana voda Haus. 13. maja: razžaljenje česti po tisku, zatoženec Ribard Jeralt in Teodor Nattek, tožnik Avgust Rossegger. 15. maja: goljufija, zatoženec Jakob Maurin. 16. maja: tatvina, zatoženec Ivan Sloboz. Razen teh pridejo še trije drugi kazenski primerljaji na vrsto, ki se pa še le določijo.

Poročilo c. k. obrtniških nadzornikov za leto 1884. V c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju je te dni v nemškem jeziku prišlo na svitlo prvo poročilo c. k. obrtniških nadzornikov; v njem so načrtana opazovanja o razmerah male obrtništve in velike obrtništve v vseh devetih okrajih, ki so jim po zakonu od 17. junija 1883 (irž. zak. št. 117) v nadzorstvo dani; pristavljeno je tudi splošno poročilo c. k. osrednjega obrtniškega nadzornika. Vsa ta poročila jasno in vsakemu razumljivo razlagajo uredsko delovanje posameznih obrtniških nadzornikov.

Ker so ta poročila zrcalo prvoletnega delovanja c. k. obrtniških nadzornikov, toraj nas veseli, da moremo in ne smemo dopuščati tacih sleparij, ki so na kvar nam in državi samej. Napomenjeni Primožič, ko je došel od vojakov, bil je po duhu Nemec. Ali kmalo se je preobrnol v strastnega Slovence, tako da je vsacega delalca, ki je volil »irredentarja Cezarja, iz službe spodil. In danes, se je pa ta mož prelevil v Cikorijo. Slekel je svojo nemško-slovensko kožo in skočil v italijansko. Take elemente ima »Cikorija«, ki veljajo v naših očeh kot ničle. Slabo bi bilo, ako bi se kak okoličan dal preslepiti od tacih kameleonov, ki vse barve spreminjajo.

Nekoji delalci so tako nevoljni, ker jih pri delu moti, in rekli so, naj jih pusti z lepo v miru, ker drugače se ga znebijo na kak drug način. Pač z lepimi možmi se ima ponosati »Cikorija«, to so samo slavnati možje, ki jih veter preobrne, kakor potegne. Naj jih le imajo, mi jim jih privoščimo in jim vrhu tega še dober tek želimo. Hočemo si pa tega moža pri prički še ogledati.

Iz teh poročil se jasno vidi, da je ustavitev c. k. obrtniških nadzornikov izvršena popolnoma po določilih zgoraj omenjenega zakona in da uže zdaj razodeva najlepše vspete. Mi tedaj opozarjammo vse obrtnike na zgoraj omenjena poročila; naj-

jih prečitajo in prepričajo se, da so pisana v njihovem interesu.

Složnost. Pri Piščancih se je zbralo lepo število mladeničev in možakov, da se bodo učili v petji. Tako je prav! Zdržati se treba in omikati, da ne zaostane za drugimi. Živeli Piščanci!

12. Rojana 12. maja. Danes je nam ubogim kmetom silno veliko škodo napravila sodrga na vinske trte. Začela je suti ob 6. uri zjutraj in vsipala se je četrt ure, tako je pridek sekala, da se Bog nas usmili, kjer je bilo bolj na burji, tam je čisto končan pridek, bolj v zavjetu je pustila tretjino. Letos bo tedaj žalostao za nas uboge kmete. Utegne mi kak modrijan poreči pri Trstu so vsi rokodelci, saj imajo vsak dan pridek in vsak dan si kaj zaslužijo, ali temu ni tako; res da prevzetičnik ne manjka; ali Rojan ima mnogo kmetovalcev manjih in večih, in če jim toča pridek pobije, hudo se jim godi.

Volitve na Gorškem. I. Za kmetske občine v okrajih glavarstvih Gorškem, Tolminskem in Sežanskom, ki bodo volile v petek 29. maja v Gorici, Tolminu in Sežani, gospoda Josipa V

